

6. Een plan van Pervijze uit het jaar 1658

In het Rijksarchief van Gent vinden we in de verzameling "Kaarten en Plans" een plattegrond terug van een deel van Pervijze zoals het was in het jaar 1658.

Dit zeer merkwaardig document is een typisch voorbeeld van middeleeuwse tekenkunst. Naast het plan zelf werd in de ene benedenhoek ook een Rubensiaanse engel getekend, die met een passer aan het tekenen is op een grote tekentafel. In de andere benedenhoek is een wapenschild getekend met erboven een bisschoppelijke mijter en staf en rond het wapenschild een Latijnse spreuk. In de linker bovenhoek, in een kader omringd door sierlijk getekende krullen en ornamenten, staat een overzicht van alle stukken grond die op de kaart aangeduid staan met erboven een omschrijving van de kaart zelf.

Deze omschrijving is spijtig genoeg niet goed meer leesbaar. We kunnen wel nog lezen dat dit een "charte figurative" is "van het pachthof vande Abdiye van Eenaeme ghelegen op Pervijse in Veurne Ambacht ghenaeemt het Blauhuys".

Nu een woordje meer over het plan zelf, dat ons een zeer goed beeld geeft van hoe Pervijze er meer dan 3 eeuwen geleden uitzag. Onderaan de kaart zien we de dorpskern met de straat komende van Schewege die ongeveer dezelfde bocht maakt bij het binnenkomen van de bebouwde kom zoals nu het geval is.

In 1658 stond het merendeel van de huizen in die straat en dan aan één kant, de kant van het gemeentehuis. Aan de overkant vinden we slechts sporadisch een woning.

Het wethuis of gemeentehuis is een groot gebouwencomplex dat bestaat uit een groot woonhuis tegen de straat met twee aanpalende gebouwen, waarschijnlijk stallingen en gebouwen voor de brouwerij.

Toen was het gemeentehuis ook nog herberg en brouwerij (Het Gulden Vlies). In het midden van de straat tegenover het wethuis staat de "pilorijn" of schandpaal. Het gebruik misdadigers aan de schandpaal te zetten bestond nog tot het einde van de jaren 1700. Omstreeks 1750 was onze schandpaal nog aan een opknopbeurt toe. Ze werd geschilderd in het groen en het bovenste deel in het geel. Juist voorbij het wethuis staat een eind van de straat het kleine kerkje van Sint Catharina Capelle : een lang gebouw met een klein torentje. Achter het kerkje staat de "pastorije" (waar nu de toren van het kastanjeplein staat) : een groot gebouw met een drietal aanpalende gebouwen.

Voorbij de kerk is er een stuk volledig bebouwd tot aan de Molenstraat. In die rij huizen vinden we ondermeer de herberg "De Fortuyn" en "Het Vergulde Glas".

Merkwaardig is dat vanaf het kerkje tot aan de Molenstraat toen, net als nu, ook al een wegeltje was vanaf de woning van wijlen veldwachter Desnouck. Als we dan verder de loop van de Molenstraat bekijken, zien we dat de ligging bijna identiek is. Na twee rechte stukken loopt deze straat, die de scheiding maakt tussen het grondgebied van Pervijze en dat van Sint Catharina Capelle, tot aan de molen van de Groene Poort, waaraan de Molenstraat haar naam te danken heeft. Van de Veurnestraat, zoals die nu bestaat, is in 1658 nog geen sprake.

Zo komen we aan bij de dorpplaats waar de Pervijzestraat haar weg vervolgt naar Nieuwpoort. De baan richting Schoorbakke maakt een bocht rond de toen nog tweebeukige kerk van Pervijze, net zoals nu.

Langs die straat vinden we geen enkel huis. Alleen wat verder, ongeveer waar de familie Depuydt woont, is er een hoeve die eigendom is van Jan Willems.

Vervolgens nemen we de weg naar Nieuwpoort onder de loupe. De Nieuwpoortstraat had toen wel een andere ligging. Van het stuk straat achter de woning van de familie Riekaert was eveneens nog geen sprake.

Wel loopt er op dezelfde plaats van nu een "dreve naer het Blauhuys", gelegen een paar honderd meter van de straat, links van de dreef, voor de hoeve van Verstraete.

